

Henrettede patrioter minnes

– I dag kommer de til å ta gisler. Den tidligere Aftenposten-journalisten Gerda Vislie husker ennå sin fars ord.

– Vi møtes ikke med hornmusikk, men jeg tror det blir en verdig minne-

stund. Kristian Ottosen, tidligere adm. dir. i Studentersamskipnaden i Oslo,

og forfatter av en rekke bøker om tyske konsentrasjonsleirer, vil være der for

å gi en historisk redegjørelse for det som skjedde. Ottosen satt selv i en rekke tyske konsentrasjonsleirer under den annen verdenskrig. Skuespilleren Jack Fjeldstad vil lese opp navnene på alle de 42 som ble skutt, og lese Nordahl Griegs dikt «De beste», forteller Gerda Vislie.

– Slekt og pårørende har jo aldri hatt noen grav å gå til. De henrettede ble alle dumpet i sjøen utenfor Nesoddlandet, forteller Gerda Vislie. I 1949 advoket kong Haakon et minnesmerke på retterstedet på Akershus festning, for dem som under krigen måtte bøte med livet på denne måten. Og på en sten står Arnulf Øverlands ord: – De kjempet, de falt – de ga oss alt.

Søndag 11. februar 1945, to dager etter at faren var skutt, sto det igjen tyske soldater i stuen på Jar. Da var det Gerda på 22 år og Marit på 20 som ble tatt som gisler. Begge satt på Grini til frigjøringen.

I år er det 50 år siden frigjøringen. Torsdag er det 50 år siden Gerda Vislies far ble skutt uten forvarsel, og hun vet at hun i mange år har delt skjebne med mange.

– Det har vært umulig å oppspore alle, men jeg håper det blir endel som samles på Akershus. Vi fikk aldri noen minnehøytidelighet eller begravelse. 50 år er lang tid, men nettopp ved en slik milepæl kommer hendelsene gjerne sterkt frem igjen. Flere jeg har snakket med, opplever det slik, sier Gerda Vislie.

Ønske om en personlig markering har hun hatt lenge, og flere med henne. Endelig kommer den dagen.

MINNESTUND: Journalist Gerda Vislie på retterstedet på Akershus, der henrettede norske patrioter fra krigen skal minnes i morgen torsdag.

**INGRID FURSETH
SVEIN ERIK FURULUND**
(foto)

I år 8. februar 1945, og ikke mange timene etter at advokat Jon Vislie hadde sagt dette, sto bevæpnede tyske soldater i stuen. Familien satt hjemme på Jar, i skumringstimen, og forsøkte å hygge seg. De snakket om ettermiddagen, selv om landet fortsatt var okkupert. Tyskerne ba Vislie pakke sammen noen toalettsaker. Han skulle i forhør. Mer ble ikke sagt. Det var siste gangen konen og de to døtrene så ham.

Neste morgen, 9. februar, kunne de lese i avisen at 11 gisler var skutt på Akershus i løpet av natten. Jon Vislie var én av dem. Den 8. februar var den nazistiske statspolitistjefen, Karl A. Martinsen, blitt likvidert av hjemmefronten. Fire etablerte familiefedre ble tatt som gisler, og ble henrettet sammen med unge menn og gutter som allerede satt fanget.

Flere ble skutt av tyskerne samme dagen, og 10. februar og 17. mars ytterligere flere. Tilsammen ble 42 henrettet på Akershus i disse få månedene før krigen sluttet 8. mai 1945.

Nå er Gerda Vislie blant dem som har trukket i tråder for å få til en felles minnehøytidelighet for de henrettede. Det skjer torsdag 9. februar kl. 12.00 på retterstedet på Akershus festning.